



Antopäivä

15.1.2016

Diaarinumero

10990/14/6101

ASIA

Valitus toimeentulotuesta

Muutoksenhakija

[REDACTED]

Päätös, johon on haettu muutosta

[REDACTED] sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto
26.6.2014 § 70

Viranhaltija on päätöksellään 7.5.2014 MHE/140740 hylännyt valittajan toimeentulotukihakemuksen touko-, kesä- ja heinäkuulle 2014 tulojen ja varojen perusteella. Rikosperusteinen korvaus katsotaan tuloksi, koska sitä ei voida pitää toimeentulotukilaisissa tarkoitettuna omatoimista selviytymistä edistävänä vähäisenä tuloeränä.

[REDACTED] sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt valittajan oikaisuvaatimuksen.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Hallinto-oikeuden tulkinnan mukaan valittaja vaatii valituksessaan valituksenalaisen päätöksen kumoamista. Rikosperusteista korvausta ei tule ottaa tulona huomioon.

Osoite

Puistokatu 29, PL 1744
70101 KUOPIO

Puhelin

029 56 42500

Faksi

029 56 42501

Sähköposti

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Lausunto ja vastine

Viranomainen on antanut asiassa lausunnon.

Valittajalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Valittaja ei ole antanut vastinetta.

Hallinto-oikeus on hankkinut asiassa viranomaiselta lisäselvitystä, joka on lähetetty valittajalle tiedoksi.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Toimeentulotuesta annetun lain (toimeentulotukilaki) 1 §:n 1 momentin mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo.

Toimeentulotukilain 2 §:n 1 momentissa säädetään, että jokaisella on oikeus saada toimeentulotukea, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa ansiotyöllään, yrittäjätoiminnallaan, toimeentuloa turvaavien muiden etuuksien avulla, muista tuloistaan tai varoistaan, häneen nähden elatusvelvollisen henkilön huolenpidolla tai muulla tavalla. 2 momentin mukaan jokaisella on velvollisuus kykynsä mukaan pitää huolta itsestään ja omasta elatuksestaan sekä, siinä laajuudessa kuin avioliittolaissa, lapsen elatuksesta annetussa laissa ja muussa laissa säädetään, puolisonsa sekä alaikäisten lastensa ja ottolastensa elatuksesta.

Toimeentulotukilain 8 §:n mukaan menoja ei oteta huomioon toimeentulotukeen oikeuttavina siltä osin kuin ne korvataan tai niitä vastaava etuus saadaan muulla perusteella. Saman lain 11 §:n 2 momentin mukaan tuloina ei oteta huomioon muun muassa lain 8 §:ssä tarkoitettuja korvauksia ja tuloja.

Toimeentulotukilain 11 §:n 1 momentin mukaan tuloina otetaan huomioon henkilön ja perheenjäsenten käytettävissä olevat tulot.

Toimeentulotukilain 12 §:n mukaan varoina otetaan huomioon henkilön ja perheenjäsenten toimeentulotukea myönnettäessä käytettävissä olevat varat, ei kuitenkaan muun muassa varoja, joiden katsotaan olevan tarpeen jatkuvan toimeentulotuen turvaamiseksi.

Toimeentulotukilain 15 §:n 1 momentin mukaan toimeentulotuki määrätään kuukaudelta. Toimeentulotuki voidaan tarpeen mukaan myöntää ja maksaa kuukautta lyhyemmältä tai pidemmältä ajalta. Pykälän 2 momentin mukaan toimeentulotuen perusteena olevia 7 ja 7 c §:ssä tarkoitettuja menoja sekä 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuja tuloja ja varoja laskettaessa menot, tulot ja varat otetaan huomioon siltä ajanjaksolta, jota koskevana toimeentulotuki määrätään. Tulo voidaan kuitenkin jakaa eriin otettavaksi huomioon useampana

toimeentulotuen määräämisen ajanjaksona, jos se tulon kertaluonteisuus taikka sen saamisen peruste tai käyttötarkoitus huomioon ottaen on kohtuullista.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Valituksenalaisen päätöksen mukaan toimeentulotuessa huomioidaan perheen käytävissä olevat tulot ja varat tulolähteestä riippumatta. Rikospäätös korvaus katsotaan tuloksi, koska sitä ei voida pitää toimeentulotukilaisissa tarkoitettuna omatoimista selviytymistä edistävänä vähäisenä tuloeränä.

Viranhaltijapäätöksessä 7.5.2014 MHE/140740 rikosvahinkokorvaus on huomioitu 120 euron ylittävältä osalta touko- ja kesäkuuta koskien ja heinäkuun laskelmassa 200 euron ylittävältä osalta. Viranomaisen on asiallisesti tarkistanut päätöstä 7.5.2014 MHE/140740 päätöksillä MHE/141114 ja MHE/141115. Tarkistetuissa päätöksissä rikospäätös korvaus on huomioitu tapauskohtaisen harkinnan perusteella siten, että toukokuun tuloylite on huomioitu puolittettuna kesäkuun toimeentulotukilaskelmassa ja kesäkuun tuloylite on huomioitu heinäkuun toimeentulotukilaskelmassa 1 000 euron ylittävältä osin.

Hallinnon sisäisen oppaan asemassa olevan toimeentulotukioppaan (Sosiaalija terveysministeriön julkaisuja 2013:4) mukaan rikospäätöset korvaukset ovat sellaisia tuloja, jotka pääsääntöisesti katsotaan toimeentulotuessa tuloksi. Vähäinen tulo voidaan jättää toimeentulotukilain 11 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan huomioimatta. Jos hakija osoittaa käyttäneensä tai aikovansa käyttää saamansa korvauksen tai osan siitä toimeentulotukea myönnettäessä toimeentulotukilain nojalla huomioon otettavien menojen kattamiseen, voidaan tapauskohtaisesti osa korvauksesta jättää huomioon ottamatta.

Huhtikuuta 2014 koskevassa toimeentulotukipäätöksessä 2.4.2014 PKO/140527 valittajalle on ilmoitettu toimeentulotukilain 15 §:n mukaisesti mahdollisuudesta ottaa taannehtivasti huomioon sellainen tulo, joka ei ole ollut tiedossa toimeentulotuesta päätettäessä. Kysymyksessä on ollut suuri kertaluonteinen rikospäätös korvaus, joka on siten tullut ottaa huomioon toimeentulotukilain 15 §:n 2 momentin perusteella touko-heinäkuun toimeentulotukilaskelmissa. Viranomaisen on jaksottanut tapauskohtaisen harkinnan perusteella varoja seuraaville kuukausille, mutta ei enää elokuulle.

Valittaja on esittänyt sosiaalitoimelle käyttäneensä korvauksen osittain toimeentulotukilain nojalla huomioon otettavien menojen kattamiseen, joten sosiaalitoimi on tapauskohtaisen harkinnan perusteella jättänyt suurimman osan saadusta korvauksesta huomioon ottamatta toimeentulotukipäätöksissään.

Rikospäätöksen korvauksesta saatujen tulojen kertaluonteisuus puhuu sen puolesta, että kertakorvauksen voidaan edellyttää riittävän valittajan elatukseen pidemmäksi aikaa ja kertakorvauksen jaksottamista voidaan näin ollen pitää kohtuullisena. Koska korvauksen alkuperäinen peruste on ollut valittajan valituksessaan ja oikaisuvaatimuksessaan esittämän perusteella

kivusta, särystä ja psyykkisestä haitasta eli toimintakyvyn ja sitä kautta elatuskyvyn heikentymisestä, korvauksella on kohtuullista edellyttää katettavan nimenomaan valittajan elämisen menoja.

Hallinto-oikeus päättyy edellä todetun perusteella siihen johtopäätökseen, että valittajalle maksetut rikosvahinkokorvaukset on voitu jaksottaa, koska se on ollut kohtuullista ottaen huomioon valittajan saaman tulon kertaluonteisuus ja suuruus. Lisäksi valittajan varojen käytöstään esittämiä menoja on huomioitu riittävästi siltä osin kuin ne ovat olleet toimeentulotuessa hyväksytyiksi katsottavia jättämällä tuloylijäämää osittain huomioimatta sanotulle ajanjaksolle.

Ottaen huomioon toimeentulotuen viimesijaisuus sekä jokaisen velvollisuus pitää huolta itsestään ja omasta elatuksestaan on ollut kohtuullista ottaa huomioon valittajan suuri kertaluonteinen tulo jaksottamalla se toimeentulotukilaskelmissa toimeentulotukilain 15 §:n 2 momentin mukaisesti. Valituksenalaista päätöstä ei ole siten syytä muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Toimeentulotuesta annetun lain 24 §:n (1555/2009) ja sosiaalihuoltolain 49 §:n 2 momentin (1134/2002) mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus säädetyin edellytyksin myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (LO 00.33 S).

Päätöksen ovat tehneet hallinto-oikeuden jäsenet Timo Tervonen ja Leena Pirhonen.

Esittelijä

Jari Kuusela

Jakelu

Päätös [REDACTED], saantitodistuksin

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

Jäljennös [REDACTED] sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto